

2010

Beata Glinka, Wydział Zarządzania UW

Kulturowe uwarunkowania przedsiębiorczości

Warszawa, 02.12.2010

Badania przedsiębiorczości - perspektywy

- Perspektywa ekonomiczna vs perspektywa kulturowa
- Od badań z zakresu ekonomii skoncentrowanych na zasobach materialnych, ich dostępności i roli przedsiębiorców w gospodarce, poprzez cechy, analizę kontekstu działań przedsiębiorczych do...

Kulturowe uwarunkowania przedsiębiorczości

- Badania jakościowe obejmujące:
 - badania przedsiębiorców,
 - badania elementów kontekstu (np. media),
 - badania studentów.

Uwarunkowania przedsiębiorczości - kultura

prawo sytuacja gospodarcza system finansowy infrastruktura zasoby inne

procesy historyczne
religia
przemiany społeczne

wartości kulturowe

- wyobrażenia o gospodarce,
- stereotypy,
- interpretacje świata gospodarki,
- oczekiwania wobec innych aktorów,
- postrzeganie przedsiębiorczości

- konkretne działania w sferze gospodarczej,
- decyzje o własnej działalności,
- przyjmowane sposoby zarządzania i kształtowania relacji z innymi aktorami

media rodzina edukacja import kulturowy literatura film autorytety

Przedsiębiorcy...

- W opinii przedsiębiorców istotne dla prowadzenia działalności są zarówno czynniki materialne, prawne, ekonomiczne, jak i te związane z kulturą (kontekst kulturowy).
 - Społeczne nastawienie wobec przedsiębiorców i przedsiębiorczości.
 - Wartości cenione w regionie/społeczności lokalnej.
 - Postawy wobec pracy; wartości w relacjach przełożony – podwładny.
 - Uczciwość, zaufanie i budowanie trwałych kontaktów w relacji przedsiębiorca – klienci i partnerzy handlowi (cdn).
 - Przekonanie o możliwości wpływania na losy przedsięwzięcia.
 - Motywy prowadzące do założenia przedsiębiorstwa.

Budowanie zaufania

- Budowanie trwałych sieci relacji (mogę ufać, mogą mi zaufać).
- Przestrzeganie „reguł gry” i działanie na rzecz lokalnej społeczności.
- Nieopłacalny idealizm czy przynosząca sukces strategia?
- Interpersonalne zaufanie na poziomie lokalnym sprzyja budowaniu zaufania społecznego i systemowego.

Rola przedsiębiorcy – nie jest to „bierny odbiorca poziomu zaufania”, może być jego aktywnym współtwórcą.

Kultura na różnych etapach procesu przedsiębiorczego

Źródło: B.Glinka 2008

Kontekst

Stereotypy przedsiębiorców i działań przedsiębiorczych:

- zróżnicowany obraz (badania opinii społecznej – poprawa wizerunku),
- media – to zależy...
- sztuka popularna, literatura – najczęściej odrealnione wizerunki, ale... mały przedsiębiorca lepszy niż duży i niż menedżer,
- propaganda powojenna, doświadczenia „raczkującej gospodarki rynkowej”,
- czego brakuje: polskie przykłady biznesowego powodzenia.

Reguły „medialnej gospodarki”

- Brak etyki jest regułą: działania nieetyczne mają charakter powszechny.
- Motywem działań przedsiębiorców jest zysk, często za wszelką cenę.
- Państwo i jego aparat destrukcyjnie wpływają na gospodarkę.
- Przedsiębiorca działa w warunkach wysokiej niepewności a władza nie dba o jego interesy.
- Konkurencja jest dobra, choć nie zawsze opiera się na czystych zasadach.
- Mniejszy może mniej – gnębi go Fiskus, nie może liczyć na ulgi, duże firmy wykorzystują go.
- Najskuteczniejszą drogą do bogactwa jest „droga na skrót”.
- Bogactwo często łączy się z brakiem etyki.
- Nieuczciwość w kontaktach handlowych to reguła.
- Wymiana gospodarcza z zagranicą dobrze wpływa na gospodarkę.
- Przełożeni wykorzystują pracowników i łamią kodeks pracy.
- Praca jest wartością: dla niektórych cenną, dla innych znacznie mniej.
- Niekiedy sukces gospodarczy mogą osiągnąć pasjonaci – przedsiębiorcy, którzy dzięki pracy, kreatywności i wytrwałości potrafią wykorzystać szanse.
- Pojedynczy człowiek nie ma prawie żadnego wpływu tak na gospodarkę, jak i własną kondycję ekonomiczną.

Kontekst

- Transfer wzorców przedsiębiorczych – z innych krajów (globalizacja), z mediów, ze szkoły...
- Media jako źródło wiedzy. („Jakich znają Państwo przedsiębiorców? Gates! A polskich? Dyzma i Kulczyk! Albo nie, Wokulski!”)
- Brak transferu wzorców przedsiębiorczych w rodzinach przez kilkadziesiąt lat

Opinie studentów

- Historyjka: pan Mirosław jest właścicielem znanej firmy; od kilku lat znajduje się na liście najbogatszych Polaków... (dwie wersje),
- Studenci polscy a zagraniczni,
- Negatywne wyobrażenia o gospodarce,
- Źródła sukcesu: wysiłek osobisty? Zróżnicowane opinie (dla porównania – studenci zagraniczni); źródła bogactwa przedsiębiorców (również zróżnicowane).
- Konsekwencje.

Nie jest dobrze?

Zmiany...

- sposoby działania przedsiębiorców,
- postawy pracowników,
- podejście do edukacji (ale...),
- własna firma – może to nie taki zły pomysł?
(zwłaszcza, że działają inne czynniki, np.
większa dostępność środków).